

T.C.
HAZİNE ve MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/46169 Gk 169

Sayı : 19809844-610- 553823
Konu : 7/46169 Esas Sayılı Soru Önergesi

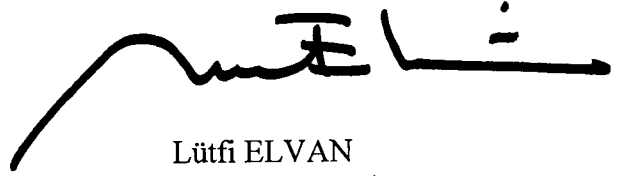
09/09/ 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07/06/2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0824927 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Ümit BEYAZ'a ait 7/46169 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız birimleri, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Gelir İdaresi Başkanlığından alınan bilgiler ekte yer almaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Lütfi ELVAN
Hazine ve Maliye Bakanı

Ek: 7/46169 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

**İstanbul Milletvekili Sayın Ümit BEYAZ'a Ait 7/46169 Esas Sayılı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Birimleri,
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Gelir İdaresi
Başkanlığından Temin Edilen Bilgilerin Yer Aldığı Cevap Metni**

Bilindiği üzere 28/12/2020 tarihli ve 3340 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile esnaf ve sanatkârların finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi tarafından esnaf ve sanatkârlara düşük faizli kredi kullandırılmaktadır. Ayrıca Türkiye genelinde Koronavirüs salgını nedeniyle zarar gören esnaf ve sanatkârların Hazine faiz destekli kredi borçlarının ertelenmesi için üç Cumhurbaşkanlığı Kararı istihlal edilmiştir. Bu kapsamda ilk Kararla 1 Nisan-30 Haziran 2020 tarihleri arasında vadesi gelen Hazine faiz indirimli kredilerin geri ödemeleri faizsiz olarak 3 ay süreyle ertelenmiş olup ikinci Kararla 1 Temmuz- 30 Eylül 2020 tarihleri arasında vadesi dolan kredi taksitleri, taksit sayısı değişmeksizin kalan vadeye yayılmak üzere ertelenmiştir. Diğer taraftan çıkarılan üçüncü bir Kararla 01 Ocak 2021- 30 Haziran 2021 tarihleri arasında vadesi dolan kredi taksitleri, taksit sayısı değişmeksizin kalan vadeye yayılmak üzere ertelenmiş olup süreç devam etmektedir.

Ayrıca, 22/12/2020 tarihli ve 3323 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar İle Gerçek Kişi Tacirlere Koronavirüs Salgını Nedeniyle Verilecek Destekler Hakkında Karar ile 20/05/2021 tarihli ve 3998 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar İle Gerçek Kişi Tacirlere Koronavirüs Salgını Nedeniyle Verilecek Hibe Desteği Hakkında Karar yürürlüğe girmiştir.

Koronavirüs salgınının olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi amacıyla; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 09/06/2020 tarihli ve 9053 sayılı Kararı ile kredi kartlarında havayolları, seyahat acenteleri ve konaklama ile ilgili yurt içine ilişkin harcamalarda taksit sayısının on sekiz aya çıkarılmasına karar verilmiş, 17/03/2020 tarihli ve 8948 sayılı Kurul Kararı ile donuk alacak sınıflandırmasına ilişkin standartlarda, 19/03/2020 tarihli ve 8950 sayılı Kurul Kararı ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinde “Tasfiye Olunacak Alacaklar” sınıflandırmasına ilişkin standartlarda değişiklik yapılarak Koronavirüs salgını neticesinde ekonomik ve ticari faaliyetlerde oluşan aksaklıklar sebebiyle alacakların sınıf değiştirmesine neden olacak gecikme gün sayılarında değişiklikler yapılmış, ayrıca Koronavirüs salgınıyla ilgili tedbirlerden etkilendiği için nakit akışı bozulan firmalar ile gerçek kişilere yönelik borç ötelemesinin yolu açılmış, mevduat alacaklarının talep hakları korunarak ilave finansman desteği sağlanması için çalışmalar yapılmıştır.

Bu doğrultuda;

- 27/03/2020 tarihli ve 8971 sayılı Kurul Kararı ile müşterilere kullandırılan tüketici ve taşıt kredilerinin anapara ve faiz ödemelerinin müşterilerin talebi üzerine ertelenmesi halinde erteleme süresinin, mevzuatta bu tür krediler için belirlenmiş vade sınırlarına takılmamasına,
- 30/03/2020 tarihli ve 8975 sayılı Kurul Kararı ile bankaların kart borçlarını öteledikleri süre boyunca kart hamillerinden asgari tutar da dâhil olmak üzere alacaklarını talep etmeyerek ödemesiz dönemler tanımlayabilmelerine,
- 09/07/2020 tarihli ve 9093 sayılı Kurul Kararı ile asgari ödeme tutarı ödenmeyen kredi kartlarının nakit kullanımı veya nakit kullanımı ile mal ve hizmet alımına kapatılmasının, kart çıkaran kuruluşların ihtiyarına bırakılmasına,
- 08/11/2019 tarihli ve 8653 sayılı Kurul Kararı ile yeniden yapılandırılan donuk alacakların, İkinci Grup altında yeniden yapılandırılmış bir alacak olarak sınıflandırılması için sağlanması gereken, Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin (Karşılıklar Yönetmeliği) 7'nci maddesinin beşinci fıkrasının (b) bendinde "bir yıl" olarak belirtilen izleme süresinin "altı ay" olarak uygulanmasına,
- 17/03/2020 tarihli ve 8948 sayılı Kurul Kararı ile Karşılıklar Yönetmeliğinin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin beşinci alt bendinde yer verilen "Yeniden yapılandırılarak canlı alacak olarak sınıflandırılan ve bir yıllık izleme süresi içerisinde anapara ve/veya faiz ödemesi otuz günden fazla geciken veya bu izleme süresi içinde bir kez daha yeniden yapılandırmaya tabi tutulan" kredilerin, 3.grup-Tahsil İmkânı Sınırlı krediler altında sınıflandırılmasını şart koşan hükmünün uygulanmamasına yönelik kolaylıklar sağlanmış, 08/12/2020 tarihli ve 9312 sayılı Kurul Kararı ile anılan kararların uygulanmasının 30/06/2021 tarihe kadar uzatılmasına karar verilmiş ve sonrasında ise 17/06/2021 tarihli ve 9624 sayılı Kurul Kararı ile de yukarıda yer verilen 8971, 8975 ve 9093 sayılı Kararlarda belirtilen kolaylıkların 30.09.2021 tarihine kadar uzatılmasına karar verilmiştir.

Diğer taraftan, 24/03/2020 tarihli ve 31078 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 518 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde, Koronavirüs salgınından ve bu kapsamda alınan tedbirlerden doğrudan etkilenen mükelleflerin 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılmasına ilişkin açıklamalara yer verilmiş olup, bu Tebliğ ile mücbir sebep halinde olduğu kabul edilen mükelleflerin Tebliğde belirtilen

vergi ödevleri ertelenmiştir. Muhtelif tarihlerde yayımlanan sirkülerler ile mükelleflerin beyanname ve bildirim verme, vergi ödeme başta olmak üzere bazı vergisel yükümlülüklerinin süreleri uzatılmıştır.

17/4/2020 tarihli ve 31102 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7244 sayılı Yeni Koronavirüs Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1'inci maddesi ile belediyelerce 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca tahakkuk ettirilen yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin, koronavirüs salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin, faaliyetlerinin durdurulduğu veya faaliyette bulunamadıkları dönemlere isabet eden kısmının alınmaması sağlanmıştır.

31/07/2020 tarihli ve 31202 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2812 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 31/12/2020 tarihine kadar geçici olarak uygulanmak üzere; iş yeri kiralamaları, yolcu taşımacılığı, otomotiv, motosiklet, bisiklet küçük bakım onarımı, küçük ev aletleri bakım onarımı, düğün, nikah organizasyonu, konut temizlik ve bakım onarımı, terzilik, kuru temizleme gibi genel orana tabi esnaf hizmetlerinde katma değer vergisi (KDV) oranı yüzde 18'den yüzde 8'e, yeme-içme, sinema tiyatro müze, konaklama hizmetlerinde KDV oranı yüzde 8'den yüzde 1'e indirilmiş olup söz konusu düzenlemenin yürürlüğü, son olarak 30/7/2021 tarihli ve 31553 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4312 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 1 inci maddesiyle 30/9/2021 tarihine kadar (bu tarih dahil) uzatılmıştır. Öte yandan 2813 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla, Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığında yapılan ödemelerde geçici süreliğine belirlenen indirimli tevkifat oranlarının yürürlük süresi 4311 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla 30/9/2021 tarihine kadar uzatılmıştır.

Bununla birlikte, 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasında "(1) Koronavirüs salgın hastalığının ülkemizde görülmüş olması sebebiyle yargı alanındaki hak kayıplarının önlenmesi amacıyla; b) 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile takip hukukuna ilişkin diğer kanunlarda belirlenen süreler ve bu kapsamda hâkim veya icra ve iflas daireleri tarafından tayin edilen süreler; nafaka alacaklarına ilişkin icra takipleri hariç olmak üzere tüm icra ve iflas takipleri, taraf ve takip işlemleri, yeni icra ve iflas takip taleplerinin alınması, ihtiyati haciz kararlarının icra ve infazına ilişkin işlemler 22/03/2020 (bu tarih dâhil) tarihinden, itibaren 30/4/2020 (bu tarih dâhil) tarihine kadar durur." hükmüne yer verilmiştir. Anılan fıkra da yer alan durma süresi, 2480 sayılı Yargı Alanındaki Hak Kayıplarının Önlenmesi Amacıyla Getirilen Durma Süresinin

Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanı Kararı ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda öngörülen zorunlu idari başvuru yoluna ilişkin süreler hariç, 01/05/2020 (bu tarih dahil) tarihinden 15/06/2020 (bu tarih dahil) tarihine kadar uzatılmıştır.

Buna göre, Bakanlığımıza bağlı tahsil daireleri tarafından takip ve tahsil edilen amme alacaklarına ilişkin olarak 15/06/2020 tarihine kadar 6183 sayılı Kanun kapsamında takip işlemi yapılmamıştır.

Ayrıca, 17/11/2020 tarihli ve 31307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında, kesinleşmiş asıl alacakların tutarlarında herhangi bir indirim yapılmadan ve asıl alacaklara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı ve faiz gibi fer'i alacaklar enflasyon oranında (Yİ-ÜFE) güncellenerek borçlar yeniden hesaplanmış, yapılandırılan borçların ödenmesi şartıyla, bu borçlara ilişkin vergi cezaları ile gecikme faizleri, gecikme zamları ve faiz gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilmiştir.

Diğer taraftan, 25/01/2021 tarihli ve 31375 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 524 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde Koronavirüs salgınına ilişkin olarak İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine faaliyetlerine tamamen ara verilmesine/faaliyetlerinin tamamen durdurulmasına karar verilen iş yerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin 213 sayılı Kanunun mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması hakkında açıklamalar yapılmıştır. Söz konusu Genel Tebliğ ile bahse konu mükelleflerin mücbir sebep halinin 01/12/2020 tarihinde (bu tarih dâhil) başlayıp, alınan karar kapsamında faaliyetlerine tekrar başlamaları uygun görülen tarihe kadar devam etmesine ve mücbir sebep dönemine ilişkin olarak belirlenen vergisel yükümlülüklerinin ertelenmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

12/03/2021 tarihinde kamuoyuna açıklanan Ekonomi Reform Paketi kapsamında, geliri düşük olan küçük esnafa vergi muafiyeti sağlanması yönünde karar alınmış, bu çerçevede hazırlanan Eylem Planı takvime bağlanmış ve kamuoyuna ilan edilmiştir.

09/06/2021 tarihli ve 31506 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 7326 sayılı Kanun ile vergi dairesine ödenmemiş vergi ve diğer borçlar ile bunlara bağlı olan veya olmayan fer'i alacakların daha uygun koşullarda ödenmesi, ihtilaflarının sulh yoluyla sonlandırılması, matrah veya vergi artırımında bulunan ve şartları yerine getiren mükelleflere ilişkin olarak vergi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaması, işletmede mevcut olduğu hâlde

kayıtlarda yer almayan ya da kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan kıymetlerin beyan edilmesi, matrah veya vergi artırımı sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamının ilk taksit ödeme süresi içerisinde peşin olarak ödenmesi durumunda vergilerden %10 indirim yapılması, yapılandırılan borçların anlaşmalı bankaların banka kartı ve kredi kartı ile ödenmesi gibi çok önemli imkan ve kolaylıklar getirilmiştir.

Öte yandan, 27.08.2021 tarih ve 31581 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4420 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla 7326 sayılı Kanunun 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddeleri ile 10 uncu maddesinden (6 ncı ve 7 nci fıkraları hariç) yararlanmak için Kanunda öngörülen ve 31.08.2021 tarihinde sona erecek olan başvuru, bildirim ve beyan süreleri ile bu başvuru, bildirim ve beyana ilişkin ilk taksit ödeme süreleri birer ay uzatılmıştır.

Buna ilave olarak, afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde 7256 ve 7326 sayılı Kanunlar kapsamındaki taksitlerin ödeme süreleri 4419 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla uzatılmıştır. Yapılan düzenleme ile mücbir sebep hali ilan edilen döneme rastlayan taksitlerden birincisinin ödeme süresi, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen ayda, sonraki taksitlerin ödeme süreleri bu ayı takip eden ikişer aylık dönemler halinde; belediyelerin bu döneme rastlayan taksitlerinin ödeme süreleri ise mücbir sebep halinin sona erdiği ayı takip eden aydan başlayarak aylık dönemler halinde ödenmesine imkan sağlanmıştır.

2021 yılı 1. çeyrek kamu maliyesi gelişmelerini içeren ve bütçe, gelir-gider gerçekleşme ve tahminleri ile bunların finansman ve borç stokuna yansımaları bütüncül bir şekilde ele alan Kamu Maliyesi Raporu'nun ilk sayısına Bakanlığımızın internet sitesinde yer alan Raporlar bölümünden ulaşılabilir.

Söz konusu raporda yer alan Covid-19 kapsamında alınan tedbirlerin ekonomik büyüklüğü Mayıs 2021 itibarıyla 661 milyar TL'ye (GSYH'nin yüzde 11,7'sine) ulaşmış bulunmaktadır.